

Przemysl — padel.

Przemysl je padel! Kakor da bi nam z bridkim mečem prebodel srce, nas je zaskalelo, ko smo slišali to žalostno vest. Przemysl se nam je tako omilil, da smo bili nanj, na njegovo hrabro posadko in na njegovega izbornega poveljnika Kusmaneka nad vse ponesosni. Vsi smo upali, da bo Przemysl tudi drugičrat očet, da ne bo nikdar padel sovražnikom v roke, da se bo držal, dokler ga naše hrabre karpatske čete ne rešijo trdega ruskega obroča. Toda prišlo je drugače. Przemysl je danes v ruskih rokah in hrabra posadka na potu v rusko ujetništvo. Vendar ena tolažba nam je ostala. Przemysl ni bil premagan od sovražnika, njegovih utrdb niso razrušile ruske kroglice in grana-te, njegova posadka ni podlegla v boju, ne, glad je premagal Przemysl in njegovo posadko. Samo glad!

Przemysl se je moral v ponedeljek dne 22. t. m. udati, ker v trdnjavi ni bilo več živeža. Kdo je tega kriv, o tem se bo govorilo po vojski, sedaj ni čas za to, sedaj je naša dolžnost, da od žalosti ne klonemo glav, ampak kljub žalostnemu dogodku zremo z za-upanjem v bodočnost. Saj poročilo našega armadnega vodstva samo pravi, da padeč Przemysla ne bo imel na veliko bojno pozorišče nobenega posebnega upliva. In armadno vodstvo je gotovo najbolj poklicano in naj-bolj sposobno, da o dogodku izreče strokovnjaško sod-bo. Ruska oblegovalna armada bo sicer sedaj prosta, toda ker je naše armadno vodstvo že dalje časa raču-nilo s padcem trdnjave, je brezdvomno pripravljeno tudi na možnost, da bo na tej ali oni točki ruska boj-na črta naenkrat ojačena.

Od przemyslske trdnjave Rusom ni prišlo dru-gega v roke, nego nago življenje vojaštva z genera-lom vred. Živeža sploh ni bilo več, a utrdbe so raz-strelili, topove naredili nerabne, strelivo pokončali.

Przemysl so Rusi obkolili dne 9. novembra 1914. Udati se je moral dne 22. t. m.

Uradno poročilo o udaji.

Dunaj, 22. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Po štiriinpolmesečni obkolitvi so bile sile naše trdnjave Przemysl izčrpane. Radi tega je trdnja-va v ponedeljek dne 22. marca častno padla.

Ko so se sredi tega meseca zaloge živil v trdnjavi zelo skrčile, se je odločil poveljnik, ge-neral Kusmanek k zadnjemu napadu. Trdnjav-ska posadka je na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca zgodaj v jutro izpadla čez utrjeno trd-njavsko črto in se je po sedemurnem boju do skrajnosti borila z močnimi ruski silami. Ko-nečno je bila izpadla četa vsled številne sovraž-nikove premoči prisiljena se umakniti za utrjeno trdnjavsko črto. V naslednjih dneh so Rusi na-padli več naših przemyslskih utrdb. Vsi ruski napadi pa so se, kakor prejšnji, pod ognjem hrabrih utrdb ponesrečili. Ker je po izpadu dne 19. marca, v kljub skrajni omejitvi uporabe živeža, bilo očitno, da se more trdnjava braniti edino le še tri dni, je trdnjavski poveljnik dobil med-tem povelje, da naj po preteku treh dni in po uničenju vojnega gradiva, trdnjavo prepust so-vražniku.

Naš zrakoplovec je prinesel iz trdnjave po-ročilo, da se je posrečilo, utrdbe s topovi, stre-livom in utrjenimi postojankami vred še pravo-časno uničiti.

Požrtvovalci stanovitnosti trdnjavske posad-ke in njeni hrabrosti v zadnjih bojih kakor tu-di njenemu junaštvu v prejšnjih borbah in sov-ražnih navedbah, gre posebej na hvala. Pri nanje hra-brosti gotovo tudi sovražnik trdnjavski posadki ne bo odrekel. Padeč trdnjave, s katerim je ar-madno vodstvo že delj časa moralo računati, ni-ma na veliko vojno pozorišče nobenega upliva.

Na bojiščih v Karpatih trajajo boji med prela-zom Užok in Koniečna (blizu Lupkova) naprej.

Armadi se naznanja padec.

Dunaj, 22. marca.

Vrhovni poveljnik naše armade, feldmaršal nad-vojvoda Friderik, je izdal naslednje armadno povelje: „V štiriinpolmesečnih junaških borbah se je na-ša posadka v Przemyslu vedno brezobzirno in vstraj-no vojskovala. Sovražnik je zamanj naskakoval trd-njavo ter imel pri tem velikanske izgube. Ko je bil večkrat s krvavimi izgubami odbit, je še zadnji čas, posebno dne 20. in 21. marca noč in dan poskušal s silo se polastiti trdnjave. Hrabrost trdnjavske posad-ke, ki je torej cele štiri in pol mesece vstrajala in je še dne 19. marca z naporom zadnjih svojih sil posku-šala predreti silni sovražni obroč, je dobila povelje, da radi gladi prsiljena, in ko je razrušila in raz-strelila vse trdnjavske utrdbe, mostove, orožje, strel-ivo in vojno gradivo vseh vrst, prepusti razvali-ne Przemysla sovražniku. Nepremag-ljivim przemyslskim junakom naš tovariški pozdrav in zahvala! Bili so le po naravnih silah od sovražnika premagani. Przemyslski junaki nam ostanejo vzvišen vzgled junakov, ki so do skrajne človeške moči zve-sto izvrševali svoje dolžnosti. Brama trdnjave Pr-zemysl ostane za vse večne čase vzvišen vzgled ju-naštva naše armade.“

Zadnje rusko poročilo.

Zanimivo je pred udajo Przemysla zadnje rus-ko poročilo, ki se glasi: Trdnjavski artilerija v Prze-myslu bruhla dan na dan več kakor tisoč krogel na naše oblegovalne čete, vsled česar imajo te vedno iz-gube.

Zadnji izpad.

Zadnji večji izpad je naredila posadka na Jože-fovo. Ta izpad je bil imeti poizkus, ali je mogoče predreti rusko bojno črto. Izpad se je izvršil v izhod-ni smeri proti Grodeku. Smatralo se je, da je tam ru-ska črta najslabša. Toda Rusi so se uvrstili in izpad je tud na naši strani stal mnogo žrtv. Izkazalo se je, da bi tudi nadaljni poizkusi ne imeli uspeha in da bi naše vrste strelaš o trpele. Zato se je naše armadno poveljstvo odločilo, da posluša glas človekoljubnosti, ki je odredilo, da se Przemysl uda.

Kako se je Przemysl udal.

Da se je Przemysl udal, se je javilo dne 21. t. m., ob 6. uri 55 minut z brezžičnim brzojavom arma-dnemu poveljstvu. Trdnjavski poveljnik general Kus-manek je poslal odposlanca k poveljniku oblegovalne ruske armade, da se dogovorijo pogoji, pod katerimi se trdnjava uda. Kaj se je dogovorilo in pod kakimi oколностmi se je Rusom izročila trdnjava, o tem seve-da ne izvem več.

Dne 20. t. m. se so Rusi od izhoda in severa močno naskočili trdnjavo, a bili z velikimi izgubami odbiti. Se predno se je odposlal odposlanec v ruski tabor, so pokali vsi topovi. Ob enem je začela posad-ka razstreljevati vse vojaško važnejše predmete. Vse utrdbe s topovi vred so se uničile, strelivo se je po-kvarilo in brezžična brzojavna postaja razdrila.

Vsled nezadostne prehrane so se pojavljale bo-lezni v strašnem obsegu. Čudno je, da se je trdnjava še tako dolgo držala.

Zakaj ni bilo dovolj živeža.

Sicer je bil Przemysl prvega ruskega oblegan-ja že proti sredini oktobra očet, toda dovoz streliva in živeža je bil skrajno težek. Ceste so sploh bile ne-rabne, ker so bile polne vbojstva in trena. Železnica s severa se je stala pod sovražnim ognjem, železni-ca z juga pa se je morala popraviti, kar se je dovr-silo še komaj 25. oktobra. In ta železnica je potem tu-di samo 10 dni vozila v trdnjavo. Razven tega se je morala trdnjavska posadka radi pomanjkanja druge-ga dovoza odstopati strelivo in živež našim četam ob Samu.

V mesto je prišlo tudi na tisoče bolanih in ra-njenih, ki so živeli od trdnjavskih zalog. Zato je bilo nemogoče, v 16 dneh oskrbeti trdnjavo z velikimi za-logami živeža, posebno ker se je moralo vendar mis-li-ti in skrbeti tudi v poljni meri za strelivo. Tako se je zgodilo, da trdnjava ni imela za dolgo časa pro-vijanta založenega, in nihče, razven nesrečne razme-re, so na tem krive. Previdnosti generala Kusmane-ka in štedljivosti vrlega junaštva je pripisovati, da se je Przemysl še tako dolgo držal. Posadka je ve-dno upala, da bo očet. Toda nadčloveške težave v Karpatih so vzroki, da se nje upanje ni moglo izpol-niti.

Oblegovalna ruska armada.

Število ruskega vojaštva, ki je oblegalo Prze-mysl, se ceni na 150.000 mož. Rusi so okoli trdnjave zgradili utrdbe, da so se lažje branili izpadov prze-myslske posadke. Število naše posadke je bilo seve-da mnogo, mnogo manjše. Civilnega prebivalstva je bilo v trdnjavi med drugim obleganjem okoli 15.000 ljudi.

Prvo obleganje Przemysla.

(Od sredine septembra do 10. oktobra.)

Ko se je po bitki pri Grodeku naša armada za-čela umikati proti zahodu in jugozahodu, je dobil Pr-zemysl nalogo, da kolikor mogoče sovražnih čet pote-

gne na se in jih zadržuje. Tedaj je prišel sredi sep-tembra v ruski službi se nahajajoči bolgarski general Radko Dimitriev z veliko armado pred Przemysl ter jo začel oblegati. Pri svojih naskokih ni štedil ne z vojaštvom ne s strelivom. Četo za četo je tirjal pred trdnjavo, s strojnimi puškami je stal za njihovim hr-btom, da se niso umikali, a vse nič ni pomagalo. Rad-ko Dimitriev je izgubil okoli 70.000 mož, a trdnjava se mu ni udala. Tudi pri prvem obleganju je trdnjavi poveljeval general Kusmanek. Začetkom meseca okto-bra so se morali Rusi v Galiciji pred našimi četami umikati in tako se je strl tudi ruski obroč okoli Pr-zemysla. Dne 10. oktobra je bil Przemysl očet.

Trdnjave ne dam.

Cesar je poveljnika trdnjave Przemysl, genera-la Kusmaneka, po prvem obleganju odlikoval z redom železne krone. Vrlji branitelj trdnjave si je odlikovan-je tudi zaslužil, kar dokazuje tudi naslednji dogodek, ki se je dogodil med prvim obleganjem:

Dne 2. oktobra, ob 3. uri popoldne, je došel pred trdnjavo Przemysl ruski vojni odposlanec s po-sebnim pismom generala Radko Dimitrieva, ki je po-veljeval ruskim četam pred Przemyslom. Pismo se je glasilo:

„Gospod poveljnik! Sreča je zapustila Vašo c. in kr. armado. Po naših zadnjih uspešnih bojih se mi je posrečilo, da sem s svojo armado obkolil trdnja-vo. Nemogoče se mi zdi, da bi Vam sedaj prišla po-moč. Da se prepreči prelivanje krvi, si usojam Vaši ekselenci predlagati, da se mi trdnjava prostovolj-no uda, ker je mogoče, da se v tem slučaju od ruske-ga vrhovnega poveljstva doseže za Vas in za Vašo garnizijo časten odhod. Ako je Vaša Prevzvišenost volina se pogajati, potem prosim, da sporočite svoje pogoje našemu pooblaščenču - parlamentarju, podpol-kovniku Wandu-ju. Ob tej priliki Vam izrekam svoje posebno spoštovanje. — Poveljnik obkoljujoče armade pred Przemyslom: General Radko Dimitriev.“

General Kusmanek je takoj kratko a krepko od-govoril: „Gospod poveljnik! Pod mojo častjo bi bilo, ako bi na Vašo sramotno in nizkotno namero dal še kak odgovor!“

Drugo obleganje Przemysla.

(Od 9. novembra do 22. marca.)

Ko se je začetkom novembra moral nemški ge-neral Hindenburg umakniti izpred Varšave in vsled tega tudi general Dankl izpred Visle, tedaj je zaradi skupnega postopanja sklenilo naše avstrijsko arma-dno vodstvo, da se tudi mi umaknemo, čeprav so bile naše postojanke izborne in nepremagane. In tako je prišla trdnjava Przemysl zopet v sovražno morje. Dne 9. novembra so jo začele ruske čete od vseh strani ob-koljevati. Toda vsled velikanskih izgub, ki jih je imel sovražnik pri prvem obleganju, si sedaj ni upal prav blizu, ampak se je v lepi oddaljenosti ustavil in uta-horil. Ker je general Dimitriev pri prvem obleganju tako potrato postopal s človeškim življenjem, se mu ni več dalo poveljstvo nad oblegovalno armado, am-pak se je izročilo generalu Brusilovu. Trdnjavi sami pa je zopet poveljeval general Kusmanek. Ves čas se je posadka s svojim generalom na čelu krasno drža-la. Že koncem novembra so začeli izpadati in vzne-mirjati oblegovalce. V decembru so štiri dni od 12. do 15. dec. bili zunaj ter se bojevali. Tudi pozneje se je poročalo večkrat o srečno izvršenih napadih. Zadnji čas je prišlo poročilo, da so klali konje, ker jih je bi-lo preveč in ker je primanjkovalo usnja. Kdor zna med vrstami brati, je iz tega poročila že lahko razvi-del, da v trdnjavi primanjkuje živeža. Še 19. marca je posadka izpadla ter se bojevala v 7 urnem boju. Tudi ruske napade dne 19., 20. in 21. marca od raz-ličnih strani je posadka vrlo odbila.

Toda med tem se je priplazil v trdnjavo hud so-vražnik, glad. Pred njega je položila dne 22. t. m. ju-naška posadka na časten način svoje neomadeževane meče. Ne Rus, ampak glad je premagal hrabro av-strijsko vojaštvo v Przemyslu.

Trdnjava je stala po letalcih in brezžičnem br-zojavu do zadnjega v zvezi z vrhovnim armadnim po-veljstvom. Posadka se je udala na povelje najvišjega armadnega vodstva.

Utis na Dunaju.

Dunajski listi so sprejeli vest o padcu Przemys-la z udano mirnostjo. Bivši vojni minister baron Schönaich piše: Ze par tednov sem bil pripravljen, da se bo Przemysl moral udati. Ako se padeč presoja z vojnega stališča, se mu ne sme prisojati preveč po-mena. Hvala Bogu, Przemysl ni ključavnica na vrati, ki bi vodila v notranost naše države. Przemysl ima sam zase svojo vrednost, toda druge posledice za razvoj vojske padeč ne bo imel, nego da se bo oblego-valna ruska armada lahko rabila drugod. Vse je od-všno sedaj od velike borbe v Karpatih. Ako se nam tam posreči, da vržemo sovražnika ob tla, potem bo ostal padeč Przemysla le osamljen dogodek v tej voj-ni.

Utis v Rimu.

Nihče ni pričakoval udati Przemysla. Vest je prišla popolnoma nepričakovano. Listi razpravljajo padeč s spoštljivostjo. „Giornale d'Italia“ hvali ju-naštvo braniteljev, ki niti trenutek niso pokazali sla-bosti. Przemysl je kljub padcu časten list v avstrij-ski vojni zgodovini.

Slovinci v Przemylu.

Iz različnih pisem, ki so jih priobčevali slovenski časopisi, je razvidno, da je bilo med posadko v Przemylu tudi lepo število slovenskih vojakov. V vseh pismih, ki so jih po letalih pošiljali v domovino, je čitatelj, da je med posadko vladalo ves čas junaško razpoloženje. Sedaj bo morala cela posadka v rusko ujetništvo.

Černovice.

Rusi so se navalili z močnimi četami na Černovice. Kakor pripovedujejo vojaki ruske stotnije, ki je bila te dni ujeta ob reki Prut, je dobil ruski generalni štab povelje, da morajo ruske čete brezpogojno do 7. marca vkorakati v Černovice. To povelje se sedaj vsak dan ponavlja. Naše čete, ki stojijo na severni strani mesta, z uspehom odbijajo ruske napade, a karavno so ruske čete številnejše od naših. Avstrijci so te dni napadli Ruse celo na severnem bregu reke Prut. Sovražna bojna črta se je vsled silnega ognja naše artilerije morala umakniti. Naši so po uspešnem napadu zasedli postojanke, ki jih je sovražnik zapustil. Rusi so pustili na bojišču mnogo mrtvih in ranjenih.

Ob celi karpatski bojni črti boji.

Od 21. marca sem se bijejo v Karpatih na celi črti zopet boji z največjo ljutostjo. Število ruskih čet dokazuje, da so Rusi že vse razpoložljive rezerve priklicali v fronto in da z obupom poskušajo vzeti naše postojanke za vsako ceno. Rusom je vseeno, koliko ljudi jim pade. Pred našimi postojankami leži na tisoče ruskih mrtličev. Pri Užoku in Lupkovu so sovražni napadi sedaj posebno srditi brez prenehanja. Junaštvo naših čet v teh gorskih bojih se ne da dovolj visoko ceniti. Kako bodo ti boji končali in kako dolgo bodo trajali, je odvisno od tega, ali bodo Rusi mogli še nadalje nadomestiti svoje velikanske izgube s svežim vojaštvom.

Lupkov in Užok.

V Karpatih ne divja boj sedaj najhujše pri Dukli, ampak izhodno od Dukle, pri Lupkovu in Užoku. Naša armada se bori za ceste v dolino Sana in Dnestra. Ako se našim to posreči, in očitno razmeroma so že daleč prodrli, potem bi bila predrta južna ruska bojna črta. Rusi bi se potem tudi ne mogli več držati v zahodni Galiciji ob Dunaju in Bialzi. Zelo ovirajo karpatsko bojevanje neugodne vremenske razmere. Večinoma se bori samo infanterija, ker se s topovi na zasneženih in težavnih potih nikamor ne pride.

Dukla — nepremagljiva trdnjava.

Vsled hudih bojov, ki so se vršili zadnje dni, so Rusi izgubili na ozemlju v zahodnem delu Karpatov. Rusi so bili na več mestih vrženi nazaj, tako, da se naše postojanke pri prelazu Dukla in zahodno od Dukle ne nahajajo več na ogrskih tleh. Le izhodno od prelaza Dukla segajo ruske postojanke nekoliko na ogrsko ozemlje. Gre se pri tem za nekatere obsejne višine, ki se še nahajajo v ruskih rokah.

Prelaz Dukla in njegova okolica sta bili, to se sedaj lahko odkrito pove, edini mesti, kjer bi se nam moglo priti do živga. Rusi so se pa tudi res dolgo časa nadejali, da bodo mogli na tem ozemlju predreti naše črte in so vsled tega pošiljali na to ozemlje vse svoje količaje razpoložljive čete. Čeprav so tamkaj v začetku dosegli nekaj delnih krajevnih uspehov, se vendar danes lahko reče, da so naše postojanke ob prelazu Dukla postale trdnjava, katere ne more nihče več zavzeti. Na tej točki naše bojne črte se ni več bati, da bi jo mogli Rusi predreti. Tisti, ki so utrdili in zavarovali te postojanke, zatrjujejo, da more kljubovati Dukla vsaki, še tako veliki premoči. Tistega dne, ko so naše čete z nasokom zavzele višine pri Magrieri, je rekel general Borojevič: Moderna vojska je umetniško zapletena uganka. Zimska vojska v Karpatih je vnovič dokazala, kako upravičen je ta izrek.

Rusi ne morejo naprej.

Da Rusi ne morejo naprej, to je zasluga složno se za svojega cesarja in svojo skupno domovino borečih avstrijskih narodov. Ob začetku vojske so sicer hoteli nekateri ničredni ljudje, katerih avstrijsko domoljubje je zelo dvomljivo, zaresiti nezauznanost in razpor v složno nastopajočo avstrijsko prebivalstvo, a se jim ni posrečilo. Tudi pri nas jim je spodletelo. Rusi so najbolj računali na to, da bodo avstrijski Slovani v odločilnem trenutku odrekli. Toda naša zvestoba do cesarja in Avstrije je celo večja, nego je hudobnost naših notranjih obklevovalcev in zunanjih sovražnikov. Ona je neomahljiva. Ruski častniki, ki prihajajo s fronte v Karpatih, opisujejo vojnim poročevalcem boje v Karpatih kot nenavadno strašne. Av-

strijci za nobeno ceno ne popustijo. Poljaki, Čehi, Hrvati, Slovenci, vsi se borijo kakor levi. Neprenehoma napadajo z bajonetmi. In če se mora okečaj umakniti, pridejo z novim pogumom nazaj. Njih izobrazba je velika. Komaj so zavzeli novo postojanko, so jo že tudi utrdili. Vsled tega se ruska javnost ne sme čuditi, ako vojska le počasi napreduje. Avstrijci se borijo z neprimerno hrabrostjo. Zavedajo se, da se borijo za obstoj svoje monarhije. Tako je, avstrijski Slovani, doma in na bojišču, se zavedamo, da se borimo za Avstrijo Habsburžanov, mi nečemo nič vedeti ne o Rusiji, ne o Turčiji, a tudi o Nemčiji ne več, kakor je to vsled naše zveze potreba. Avstrija je naše domovje.

Junaški čini slovenskih pošpolkov.

Listu „Pesti Hirlap“ se poroča: Vreme v zahodnem delu Karpatov se je spreminjalo na bolje. Na cel bojni črti sije sonce. Potoki so spremenjeni v reke. Sedaj se še-le prav spozna, kako previdno so bili narejeni naši strelski jarki, kajti nikjer ne uhaja v nje mokrota. Naši vojaki ležijo v dobro zakurjenih strelskih jarkih na popoloma suhi sliami.

Na parobku majhnega gozda se je vršil po obeh boj slovenskih pošpolkov z rusko kavalerijo. Naša artilerija je poprej gozd za napade dobro pripravila. Na zemlji ležijo mogočna drevesa. Nekatera čebina so naše granate tako razkosale, kakor da bi bila s sekire razdrobljena. Spodaj v dolinici stoje trie velike leseni križi — grobovi padlih Rusov. Dva druga lesena križa, okrašena z zelenjem — grobovi naših vojakov. Na privorotem lesenem kržu so napisana imena padlih. Mimo žerje naših vojakov ulete Ruse. Med njimi se nahaja tudi njihov poveljnik, velik, suh mož, z rdečkasto kozlovsko brado. Njegova obleka je bila zelo raztrgana. Uleti Rusi so pravili, da so izgubili v zadnjih tednih več kakor 60 odstotkov svojih tovarišev. Četrtna izmed teh jih je umrla na tleh in griži.

Boj za Dardanele.

Sanje Angležev, Francozov in Rusov, da bodo kmalu prišli v posest važne morske ožije pred Carigradom, Dardanel in potem vkorakati v tursko prestolico, se še, kakor je vidi, ne bodo kmalu uresili. Turki trdijo, da se so-raž o brodovje razun križarke „Amethyst“ s loči ni moglo udreti v Dardanele. Sovražne ladje obstreljujejo turske utrdbe le z odprtega morja in so dosegle dosedaj le neznatne uspehe. Nasproti pa imajo Angleži in Francozi pred Dardanelami zelo velike izgube. Turki so morsko ožino zaprli z minami. Tri velike sovražne ladje „Irresistible“, „Ocean“ in „Bouvet“ so dne 19. marca začele obmane in se potopile. Tudi mnogo mornarjev je utonilo. Šest drugih ladij je vsled turskih strelav tako poškodovanih, da so se morale umakniti iz bojne črte. Nekatera poročila pravijo, da so angleško-francoske izgube pred Dardanelami še večje. Francozi in Angleži so tudi skušali izkrcati svoje čete ob Dardanelah. Ogenj turskih utrdb pa jim je to nakano preprečil. Na Angleškem in Francoskem je vsled neuspeha in nesreč pred Dardanelami nastala velika revolta. Admiralom in vojskovodjem se o čta nezmožnost. Poleg tega pa se opaža med Angleži in Francozi že sedaj neko nesporazumljenje, komu naj pripadajo Dardanele in Carigrad. Rusi hočejo imeti na vsak način Carigrad, njih zavezniki pa so mnenja, da naj Dardanele in Carigrad ostanejo nepristranska last pod skupnim nadzorstvom.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Glavno dejstvo je, da nemški podmorski čolni obkrožujejo celo angleško obalo. Zasebna poročila celo pravijo, da so videli te dni nemške podmorske čolne pri Gibraltarju, kar pa se nam zdi malo verjetno. Če tudi podmorski čolni niso popolnoma preprečili dovoza živila in streliva na Angleško, vendar so ga zelo otežkočili in naredili Angležem že veliko škodo. Skoro vsak dan izgine vsaj ena angleška ladja v valovih morja kot žrtev nemških podmorskih čolnov.

Cepelin nad Parizom.

Ker so francoski letaki metali bombe na odeto mesto Scheldtstad, so poslali Nemci svoje zrakovne (Cepelinove) sestave nad francoska mesta Calais, Compiègne in Pariz. Nad Parizom sta plovila Cepelina ter vrzla v mesto na manj 14 bomb. Na več krajih je nastal požar. Sedem oseb je bilo ranjenih. V Parizu so Cepelini kajpada povzročili veliko razburjenje.

Spor med Japonsko in Kitajsko

Japonci hočejo od Kitajske isen odgovor glede na stavljene zahteve, med katerimi se nahaja tudi zahteva, da Kitajska kupi polovico vojnega streliva na

Japonskem, da Japonci ustanovijo na Kitajskem ozemlju orožarne, v katerih bodo zaposleni večinoma Japonci, da se v kitajsko policijo nastavijo Japonci, ki bodo tudi vodili in preustrojili, da se Japonci nastavijo kot svetovaleci v kitajski politični, finančni in vojaški upravi, da Japonci smejo na Kitajskem širiti japonsko vero in staviti sole. V pokrajini Fukien da smejo Japonci graditi železnice, pristanišča in imeti rudnike. Kitajska si naj potrebn denar izposodi na Japonskem. Japonska ima izključno pravico, zvezati k tajske pokrajine Vučang, Kiukiang in Nančang z železnico. Domneva se, da je Japonska stavila Kitajski še več pogojev, za katere se javnost niti ni zvedela. Japonska hoče Kitajsko spraviti popolnoma pod svoj upliv in preprečiti, da bi se Evropejci na Kitajskem sploh imeli kako besedo. Najprvo je Japonska zahtevala, da ji naj Kitajska odgovori do 30. marca. Sedaj pa je ta rok skrajšala do 25. marca. Na Kitajskem vre ogorčenje radi predrznosti Japonske. Kitajsko ljudstvo zahteva od vlade, naj napove Japoncem vojsko. Japonska že mobilizira svojo mornarico in armada. Amerika se postavlja na stran Kitajske.

Razne novice.

* **Vojna pobožnost.** Dne 19. marca t. l. se je na večer vršila v mariborski stolnici ob številni udeležbi vernikov osma vojna pobožnost za naše ranjene, ujet ali že umrle vojščake. Po svetem rožnem vencu, litanijah vseh svetnikov, molitvah ob času vojske in svetem blagoslovu se je med zvonjenjem velikega zvonu pela cesarska himna in pesem pred pridigo. Nato so naš prevzvišeni gospod knezoškof na podlagi svetopisemskih besed „Dragocena je pred obličjem Gos. odo im smrt njegovih pravičnih“ z ozirom na praznik sv. Jožefa, patrona srečne smrti, in z ozirom na resni čas vojske, ob katerem toliko ljudi pobere neizbrisna smrt, imeli pretresljivo pridigo o daljnji in bližnji pripravi na smrt. Prva obstoji v tem, da se človek skrbno varuje smrtnega greha, da zvesto izpolnjuje svoje stanoške dolžnosti, vredno prejema svetih zakramente, zlasti da prejme, ako zbolí, tudi zakrament svetega poslednjega olja. Druga pa je v tem, da bolnik ob bližajoči se smrti obuja popolni kes, izgovarja premogočno ime Jezusovo, moli tri božje čednosti in opraviča druge kratke pa krepke molitvice in pobožne vzdihljaje, in da rabi pripravne pripomočke za srečno smrt, kakor so znamenje sv. križa, blagoslovljena voda, podoba Križanega, sv. rožni venec. Tako si veren kristjan more samemu sebi zagotoviti srečno smrt, na ta način pa tudi bližnjemu pomagati v smrtnem boju, da se, kakor enkrat sv. Jožef, pod varstvom božjega Zveličarja in njegove presvete Matere mirno loči od tega sveta ter stopi v srečno večnost. — Pazljivim poslušalcem se je ta prevažni in tako jagnj poduk gotovo vtisnil globoko v spomin, in še v večnosti bo zanj vsakdo hvaležen, ki se bo o pravem času ravnal po njem.

* **Vstoličenje novega stolnega dekana v Mariboru.** V četrtek, na praznik Marijinega oznanenja dne 25. marca se vrši v stolnici ob 9. uri slovesno vstoličenje novoimenovanega stolnega dekana, mil. g. Jožeta Majcen po Njih ekselenci, prevz. knezoškofu. Ob 10. uri prva slovesna maša infuliranega stolnega dekana. Na mnoga leta!

* **Duhovniške spremembe.** Za mestnega kaplana v Ptuj pride č. g. Janez Cilenšek, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor. za provizorja v Ptuj je imenovan č. g. Jožef Toplak, vikar v Ptuj. Dekanijske posle ptujske dekanije vodi začasno vlč. g. Jožef Sinko, kn.-šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrenču v Slov. gor.

* **Prebiranje črnovojniških zavezancev.** Prebiranje črnovojniških zavezancev, rojenih v letih 1873 do 1877, za mariborski domobranski dopolnilni okraj se vrši: za okraj Čmurek od 23. do 25. aprila; za lipniški okraj od 18. do 22. aprila; za mesto Maribor od 26. do 28. aprila; za okolico Maribor od 29. aprila do 2. majnika; za okraj St. Lenart v Slov. gor. 3. majnika; za okraj Slov. Bistrica dne 4. in 5. maja. — Za celjski domobranski dopolnilni okraj: za mesto Celje dne 6. aprila, za celjsko okolico od 7. do 11. aprila; za Mozirje 13. in 14. aprila; za Velenje 15. aprila; Brežice od 17. do 21. aprila; Hrastnik 23. aprila; Trbovlje 24. aprila; Slovenjgradec od 26. aprila do 1. maja; Konjice 6. in 7. aprila; Ptuj 9. do 13. aprila; Ormož 15. in 16. aprila; Rogatec 18. in 19. aprila; Ljutomer 21. in 22. aprila. Istočasno se vrši naknadno prebiranje tistih črnovojniških zavezancev, ki so bili zadržani se udeležiti poprejšnjih črnovojniških prebiranj. K prebiranju ni treba priti tistim, ki že opravljajo črnovojniško službo.

* **Pogrešajo se:** Franc Cesar, pošpolk štev. 29, vojna pošta štev. 308. Odgovor Marjeti Cesar, Soeka, pošta Vojnik. — Franc Senegačnik. Odgovor Jeri Senegačnik, pošta Vojnik. — Jožef Mohorič, domobranski pošpolk štev. 26, vojna stotnija štev. 4, vojna pošta štev. 48. Odgovor Janezu Mohorič, Gabernik, pošta Juršinci pri Ptuj. — Anton Smolar, črnovojniški maršbataljon štev. 30, 4. stotnija. Odgovor Franciški Smolar, posestniki v Trobljah, pošta Slovenjgradec. — Ljane Berk, pošpolk štev. 87, 2. maršstotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor Heleni Berk, Plat, Sv. Peter na Medvedovem selu, pošta Podlat. — Anton Rihar, črnovojniški 87. pošpolk, 4. stotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor očetu Jožetu Rihar, po domače Škerbenecl, Raduha, pošta Luče pri Ljubnem.